

АКТУАЛЬНІ ПИТАННЯ МІЖНАРОДНОГО ПРАВА

УДК 341

ДАНИЛЬЧЕНКО О. С.,
студентка кафедри міжнародного права
Інституту міжнародних відносин
Київського національного університету імені Тараса Шевченка

ПРАВОВЕ РЕГУЛЮВАННЯ ВИЗНАННЯ ІНОЗЕМНИХ ДОКУМЕНТІВ ПРО ОСВІТУ В КИТАЙСЬКІЙ НАРОДНІЙ РЕСПУБЛІЦІ: НАЦІОНАЛЬНИЙ І МІЖНАРОДНО-ПРАВОВИЙ ВИМІРИ

Анотація. У роботі автор аналізує нормативно-правову базу КНР у сфері взаємного визнання документів про освіту, зокрема нормативну основу українсько-китайського співробітництва з питань визнання документів про освіту й наукові ступені, а також досліджує новачі в розробці китайських дипломів.

Ключові слова: Азіатсько-Тихоокеанський освітній простір, двосторонні угоди про взаємне визнання документів про освіту й наукові ступені, легалізація, децентралізація в управлінні освітніми установами.

Постановка проблеми. У 2012 р. з Китаю на навчання за кордон виїхали більше ніж 400 тис. осіб, вивівши країну на перший рядок рейтингу країн-донорів міжнародних студентів. Відповідно до плану китайського уряду, прийнятого 2010 р., чисельність іноземних студентів у Китаї до 2020 р. повинна сягнути 500 тис. осіб. Для уряду КНР залучення іноземних студентів є не тільки інструментом підвищення доходів освітніх установ (Китай на експорті освітніх послуг щорічно заробляє до 1 млрд. дол. США), а й механізмом популяризації країни за її межами, а також покращення стандартів і якості китайської освіти та інтеграції країни в міжнародний освітній простір. Питання такої масштабної академічної мобільності пов'я-

зане передусім зі взаємним визнанням іноземних документів про освіту й наукових ступенів.

В українській міжнародно-правовій науці відсутні комплексні наукові дослідження, присвячені вивченню освітнього права КНР, зокрема аналізу нормативно-правової бази Китаю щодо співробітництва з іншими державами світу у сфері взаємного визнання документів про освіту й наукових ступенів.

Виклад основного матеріалу дослідження. Нормативно-правова база співробітництва Китаю з іншими країнами у сфері взаємного визнання документів про освіту. Відповідно до ст. 70 Закону КНР «Про освіту» 1995 р. (глава VIII «Закордонний обмін і співробітництво у сфері освіти»), визнання наукових ступенів, кваліфікаційних свідоцтв та інших документів про освіту, виданих навчальними закладами за межами території Китаю, відбувається в рамках міжнародних договорів, визнаних чи підписаних Китаєм, або в рамках відповідних правил, установлених державою [1]. Ця стаття передбачає, що визнання Китаєм документів про освіту здійснюється на основі як багатосторонніх міжнародних договорів (конвенцій), так і двосторонніх угод, а також законодавства КНР.

Аналізуючи нормативно-правову базу багатостороннього співробітництва в рамках Азіатсько-Тихоокеанського регіону, варто зазначити, що найважливішу роль у забезпеченні освітньої інтеграції регіону відіграла Регіональна конвенція про визнання навчальних курсів, дипломів про вищу освіту й наукові ступені в державах Азії й Тихого океану, прийнята ЮНЕСКО (Бангкок, 1983 р., регіональна конвенція першого покоління) і ратифікована близько 20 країнами, у тому числі Китаєм. На 6-й сесії Регіонального комітету з питань розроблення цієї Конвенції були заслухані доповіді 11 її майбутніх держав-учасниць. Офіційну позицію КНР представив професор Сі Шитун, який наголосив на таких моментах: Китай визначив сферу освіти як пріоритет для ХХІ століття, тому що її розвиток і реформування могли б перетворити проблему чисельності населення на цінні людські ресурси; заплановані стратегії у сфері вищої освіти включають збільшення державного фінансування системи освіти, розширення набору студентів, посилення дисципліни й удосконалення інституційної структури (підкреслимо, що з часу запровадження політики реформ і відкритості ці стратегії були успішно реалізовані під час створення «соціалістичної освіти з китайською специфікою»; це сприяло тому, що входження Китаю в інформаційне суспільство, особливо у сфері освіти, здійснюється іншим, порівняно з розвинутими країнами, шляхом); Китай заохочує свої навчальні заклади для посилення обміну та запровадження спільних програм з іноземними установами, а також намагається сприяти підвищенню якості й мобільності вищої освіти [2, с. 3].

У 2011 р. в Токіо прийнята нова Конвенція Азіатсько-Тихоокеанського регіону про визнання кваліфікацій вищої освіти (регіональна конвенція другого покоління), покликана замінити Конвенцію 1983 р. Процес пере-

гляду останньої розпочався у 2005 р., коли держави Азіатсько-Тихоокеанського регіону дійшли висновку, що необхідний новий варіант конвенції, який міг би відобразити зміни, що відбулися в системах вищої освіти, і дав би можливість реалізувати практичні заходи підвищення доступу до інформації, покращити інструменти визнання документів і забезпечення якості освіти. Представники Азіатсько-Тихоокеанського регіону погодились з тим, що в регіоні представлено більш широке розмаїття систем освіти порівняно з іншими регіонами світу, і виступили за перегляд конвенції з урахуванням своїх національних відмінностей [3, с. 8].

Прообразом Токійської конвенції стала Конвенція ЮНЕСКО про визнання кваліфікацій з вищої освіти в європейському регіоні (прийнята 1997 р. в Лісабоні, 57 держав-учасниць). Нова Конвенція врахувала такі положення Лісабонської конвенції: створення та забезпечення функціонування кожною Договірною Стороною власного національного інформаційного центру з питань визнання документів, який надаватиме авторитетну й точну інформацію про національну систему освіти, дипломи кваліфікації, що видаються в країні; розроблення й застосування на практиці національних кваліфікаційних рамок та уніфікованого додатка до диплому. Токійську конвенцію вже підписали Бангладеш, Вірменія, Камбоджа, КНР, Лаос, Республіка Корея, Тимор, Туреччина й Російська Федерація. Натепер у низці країн відбуваються національні процеси ратифікації переглянутої конвенції.

Як бачимо, КНР ратифікувала обидва документи, а положення Конвенції 1983 р. продовжують діяти між Китаєм і тими країнами, які не ратифікували Токійську конвенцію. Зазначимо, що вищезазначені конвенції ЮНЕСКО, прийняті в рамках Азіатсько-Тихоокеанського регіону, регламентують загальні принципи, механізми, критерії та процедури визнання документів про освіту, дають визначення основних понять (наприклад, вища освіта, кваліфікація вищої освіти, нетрадиційні кваліфікації, доступ до вищої освіти, оцінка індивідуальних кваліфікацій тощо). Згідно з їх положеннями, головний принцип визнання полягає в тому, що отримувачу іноземної кваліфікації надаються в іншій державі такі самі права, що й отримувачам національних свідоцтв, дипломів чи ступенів, але із застереженням, що вони не повинні перевищувати обсяг тих прав, якими він користувався б у країні їх отримання. Конвенції не встановлюють детальної відповідності між документами і кваліфікаціями: передбачається, що вона встановлюється в кожному окремому випадку на основі застосування положень Конвенції кожною зі сторін за результатами відповідної експертизи [4, с. 28].

Не можна не зазначити той факт, що сьогодні на порядку денному стоїть питання гармонізації систем освіти Заходу і Сходу, зближення освітніх просторів Євразії. На нарадах міністрів освіти, що проводяться в рамках Форуму «Азія – Європа» (ASEM) з 2011 р., обговорюються питання формування євразійського простору академічної мобільності, взаємного визнан-

ня кваліфікацій між європейським та азіатсько-тихоокеанським освітніми просторами. КНР – найбільш активний учасник підготовки нового міжнародно-правового акта про взаємне визнання освітніх кваліфікацій державами-учасницями Форуму. У 2012 р. була створена Міжнародна робоча група для розроблення відповідного документа в складі експертів із 10 країн (з боку КНР – Директор Китайського центру академічних ступенів і розвитку університетської освіти Ванг Лішенг). У ході засідань робочої групи констатовано, що міжнародне визнання документів про освіту є другим за значимістю (після фінансового забезпечення) бар'єром для мобільності студентів. Спочатку планувалося, що розроблений документ матиме формат конвенції, тобто багатостороннього міжнародного договору, але згодом експерти робочої групи відмовилися від цієї ідеї, мотивуючи це тим, що створення нової конвенції й процедура її прийняття вимагає значних ресурсів і витрат часу. Натомість вони запропонували на основі Лісабонської та Токійської конвенцій розробити Декларацію про співробітництво з питань визнання кваліфікацій вищої освіти між Європейським і Азіатсько-Тихоокеанським регіонами [5, с. 178]. Робота над створенням проекту такої Декларації вже завершилася, проте її прийняття й реалізація пов'язані з такими труднощами: визначення взаємозв'язку між регіональними конвенціями про визнання документів про освіту та глобальною Декларацією, визнання часткової освіти, неформального й інформального навчання, відсутність органу, відповідального за реалізацію Конвенції, тощо [6, с. 29–30].

Що стосується двосторонніх угод, то Китай поступово розширює міжнародно-правову базу в напрямі взаємного визнання документів про освіту із зарубіжними країнами: підписано 49 двосторонніх угод із 39 державами світу. Питання українсько-китайського співробітництва в цій сфері розглянемо нижче.

Законодавство КНР у сфері визнання іноземних документів про освіту представлено такими нормативно-правовими актами: Закон КНР «Про освіту» 1995 р. (ст. 70), Положення Державної Ради КНР «Про присвоєння ступеня і про дипломи про присвоєння ступеня» 2015 р., Державна програма реформи і розвитку освіти на середньо- і довгострокову перспективу (2010–2020 рр.), прийнята у 2009 р., Положення Державної Ради КНР «Про створення спільних навчальних закладів у КНР» 2003 р. Детальні положення цих актів будуть нами розглянуті далі.

Про українсько-китайське співробітництво з питань визнання документів про освіту. Одним із важливих напрямів розвитку відносин між Україною та Китаєм стало співробітництво у сфері освіти. Цікавим фактом є те, що в 1964 р. засновано першу й на той момент єдину секцію українських студій в Уханському університеті. Зараз у Китаї працюють центри України в Ухані, Цзіхуа, Даляні; українська мова викладається в декількох вишах, наприклад, у Пекінському, Шанхайському, Гуанчжоуському, Далянському університетах іноземних мов [7, с. 106]. Зростання студентської мобільності між країнами поставило на порядок денний питання про визнання документів про освіту.

У 1998 р. підписано міжурядову Угоду про взаємне визнання документів про освіту й наукові ступені. Згідно з Угодою, Українська і Китайська сторони визнають атестати про закінчення повної середньої загальноосвітньої школи, видані іншою Стороною, як документ, який дає право на вступ до вищих навчальних закладів, а також усі дипломи, видані установами професійної освіти (вищими навчальними закладами, професійно-технічними училищами тощо), як документи, що дають право на продовження освіти, здійснення професійної діяльності й вступ до вищих навчальних закладів іншої Сторони. Українська і Китайська сторони також визнають документи про присудження наукових ступенів, виданих іншою Стороною. Угодою передбачено й те, що Сторони надаватимуть одна одній нормативні акти, які регулюють правила оформлення та видачі документів про освіту й наукові ступені, зразки та описи вказаних документів, а також направлятимуть у необхідних випадках відповідні офіційні роз'яснення [8].

Аналізуючи незначну за обсягом вищезазначену Угоду (13 статей), можемо сказати, що її формулювання досить загальні (аналогічні за змістом угоди Китай уклав з Білоруссю, Казахстаном, РФ тощо), внаслідок чого практика визнання українських документів про освіту в Китаї, а китайських – в Україні спирається швидше на традиції, ніж на юридичні документи. Однак це далеко не єдина перешкода на шляху активізації академічної мобільності між Україною та Китаєм. Певну складність у визнанні атестатів і дипломів КНР (і не тільки для України) становлять труднощі смислового перекладу китайських термінів і розмаїття документів, які видають загальноосвітні середні школи різних провінцій Китаю. Для визнання в Україні китайських дипломів важливо й те, що Угода може бути застосована тільки до документів, виданих освітніми установами, затвердженими Міністерством освіти КНР (офіційний перелік, у якому нараховується 2409 університетів і коледжів, можна знайти на сайті Міністерства). Однак певні положення Угоди (ст. 10) у попередні роки не виконувалися сторонами повною мірою: обмін зразками документів про освіту й наукові ступені, а також надання інформації про зміни в системах освіти, назвах освітніх документів і критеріях їх видачі. Крім того, в Угоді не зайвим було б закріпити перелік тих іноземних документів, які не визнаються в Китаї. До них належать сертифікати про завершення короткострокових навчальних курсів іноземною мовою, документи про освіту, отримані за результатами заочного навчання, неакадемічні та почесні ступені тощо.

На додаток до Угоди наведемо положення ст. 29 Договору між Україною і КНР про правову допомогу в цивільних і кримінальних справах 1993 р. Ця стаття передбачає, що документи, які складені або засвідчені судом чи іншою компетентною установою однієї Договірної Сторони, дійсні за наявності підпису та офіційної печатки. У такому вигляді вони можуть прийматися судом або іншою компетентною установою другої Договірної Сторони без легалізації. Офіційні документи, які складені на території однієї Договірної Сторони, користуються доказовою силою офіційних документів на

території другої Договірної Сторони. Це означає, що документи про освіту, видані освітніми установами КНР, мають законну силу на території України без додаткового посвідчення (не вимагається консульська легалізація) [9]. Проте, як показує практика, легалізація документів про освіту часто є необхідною умовою визнання китайських дипломів в Україні.

Окрім цих двосторонніх документів, нормативну основу для реалізації освітніх заходів між Україною та Китаєм становлять плани Підкомісії з питань співробітництва в галузі освіти між Україною та КНР, утвореної у 2011 р. в рамках Комісії зі співробітництва між урядами обох держав. З огляду на те, що, за даними 2014 р., в Україні навчаються й живуть близько 10 тисяч громадян Китаю, а в КНР – 1600 українців [7, с. 107] (судячи з усього, ми будемо спостерігати тільки зростання цих показників), питання визнання документів про освіту й наукові ступені, а також відкриття програм подвійних дипломів, безумовно, будуть у подальшому розглядатися Підкомісією. Показовою в цьому аспекті є практика двостороннього співробітництва між Російською Федерацією та Китаєм як державами-членами Шанхайської організації співробітництва (які реалізують велику кількість освітніх проектів, наприклад, створення мережі Університету ШОС) і реалізаторами стратегії сполучення Євразійського економічного союзу та економічного поясу Шовкового шляху. У 2017 р. перших студентів прийняв російсько-китайський університет у м. Шеньчжень, створений на базі МГУ ім. М.В. Ломоносова й Пекінського політехнічного університету згідно з Меморандумом про співробітництво між Міністерством освіти і науки РФ і Міністерством освіти Китаю 2014 р. У новому виші навчання відбуватиметься трьома мовами: російською, китайською та англійською. Випускники отримають відразу два дипломи: МГУ й Пекінського політехнічного університету [10, с. 859]. Очевидно, що Україні необхідно вивчати досвід взаємодії інших держав у сфері освіти, запроваджувати нові форми співробітництва з Китаєм, спрямовані на розширення академічної мобільності українських і китайських студентів і науково-педагогічних працівників, удосконалення методики викладання української та китайської мов як іноземних, розвиток інноваційних технологій в освіті, активізацію прямих партнерських зв'язків між навчальними закладами обох країн, адже Україна й КНР володіють реальним потенціалом для розвитку та розширення співробітництва у сфері освіти.

Інституційний рівень реалізації національної політики КНР у сфері визнання документів про освіту. У КНР діють дві організації, створені Міністерством освіти й Комітетом з академічних ступенів при Державній раді КНР та уповноважені ними здійснювати визнання іноземних кваліфікацій.

По-перше, це Китайський центр розвитку академічних ступенів і дипломної освіти (CDGDC). Функції цього некомерційного незалежного агентства, створеного у 2000 р, включають збирання й поширення інформації про освітні установи та програми післяшкільної освіти в КНР, умови

вступу й навчання в них; підтвердження кваліфікацій китайських освітніх установ для закордонних установ; оцінювання та визнання іноземних документів про освіту; участь в організації академічних обмінів.

По-друге, це Китайський сервісний центр з наукових обмінів (CSCSE), створений у 2000 р. для акредитації іноземних дипломів (кваліфікацій) громадян КНР – випускників закордонних вишів. Державні університети КНР (як і роботодавці) уповноважені самостійно приймати рішення про академічне визнання документів іноземних студентів, проте в складних випадках вони звертаються до CSCSE або його філій у провінціях. Центр також займається залученням іноземних студентів на навчання до Китаю і відправленням китайських студентів за кордон [4, с. 29].

Новації в розробці китайських дипломів. У 2015 р. Комітет Державної Ради КНР з наукових ступенів і Міністерство освіти затвердили Положення «Про присвоєння ступеня і про дипломи про присвоєння ступеня». Положення передбачає припинення використання дипломів про присвоєння ступеня державного зразка та надання вишам права видавати такі дипломи встановленого зразка самостійно [11, с. 21].

Того ж року Університет Цінхуа (один із провідних університетів КНР, що входить у Лігу С9) першим опублікував нові форми дипломів про присвоєння академічного ступеня. Дипломи мають фіолетову шкіряну обкладинку для диплома про присудження ступеня бакалавра, зелену – ступеня магістра та червону – доктора філософії. На обкладинці вказано девіз Університету: «Дії говорять більше, ніж слова», що написаний на фоні пісочного годинника. У верхній частині диплома зображені емблема університету і його назва, продубльована англійською мовою. У 2016 р. понад три тисячі випускників Університету отримали дипломи нового зразка. Разом із ними дипломи нового зразка отримали десятки тисяч випускників інших вишів Китаю.

Основною особливістю нових дипломів є заміна державного герба КНР емблемою університету. Разом із тим, незважаючи на надану освітнім установам свободу щодо вибору формату, кольору, якості паперу й оформлення, університети під час розроблення дизайну зобов'язані дотримуватися певних правил Положення, що регламентують інформацію, яка має міститися в дипломі про присвоєння ступеня. Окрім того, у нових дипломах використовуються високотехнологічні методи захисту від підробок: безбарвне флуоресцентне чорнило, водяні знаки, спеціальні смуги, які виявляються під час ксерокопіювання. Використовують також унікальний, спеціально розроблений за допомогою найсучаснішого програмного забезпечення рельєф паперу.

Отже, для китайських вишів, що мають багату історію й безцінну спадщину традиційної школи, це нововведення стало можливістю за допомогою створення унікального дизайну диплома підкреслити свою належність до культури нації і традицій китайської вищої школи. Університети використовують певну кольорову гаму, декоративні візерунки, особливий

вид каліграфії, тим самим намагаючись відобразити історичну та культурну спадщину в сучасному дизайні. Однак поки ще не всі китайські виші перейшли на видачу дипломів власного зразка, використовуючи запозичений у попередніх дипломів дизайн, замінивши лише герб КНР на емблему університету [11, с. 23].

Рішення про відмову від уніфікованих бланків державного зразка є етапом реалізації прийнятої у 2009 р. Державної програми реформи і розвитку освіти на середньострокову й довгострокову перспективу (2010–2020 рр.). Це зумовлено передусім прагненням Китаю відповідати світовій практиці, сприяти міжнародному співробітництву у сфері обміну студентами й науковими кадрами, сприяти процесу інтернаціоналізації освіти. Як педагоги, так і політологи зазначають, що введення нової форми дипломів про присвоєння ступенів являє собою один із кроків у подальшому процесі децентралізації в управлінні вишами. У свою чергу, це, безумовно, сприятливо вплине на розвиток освітньої системи держави та зміцнення її позиції на міжнародній освітній арені, а також призведе до підвищення конкурентоспроможності освітніх закладів Китаю.

Висновки. Отже, ми з'ясували, що визнання Китаєм документів про освіту здійснюється на основі як багатосторонніх міжнародних договорів (Регіональної конвенції про визнання навчальних курсів, дипломів про вищу освіту й наукові ступені в державах Азії і Тихого океану 1983 р., Конвенції Азіатсько-Тихоокеанського регіону про визнання кваліфікацій вищої освіти 2011 р.), так і двосторонніх угод (відповідна угода укладена й з Україною в 1998 р.), а також законодавства КНР (Закону КНР «Про освіту», положень Державної ради КНР). Крім того, натеper відбуваються процеси зближення Європейського простору вищої освіти й освітнього простору АТР, що відображається в розробленні проекту глобальної Декларації про співробітництво з питань визнання кваліфікацій вищої освіти між Європейським та Азіатсько-Тихоокеанським регіонами. Китай не тільки схвалює ініціативу встановлення такого мосту між регіонами, а й активно бере участь у ній, будучи зацікавленим в інтеграції освітніх просторів країн вздовж «Одного поясу, одного шляху».

Література:

1. On Education: Law of the People's Republic of China adopted on 18 March, 1995. URL: <http://www.china.org.cn/english/education/184669.htm> (дата звернення: 08.04.2018).
2. On the recognition of studies, diplomas and degrees in higher education in Asia and the Pacific: sixth session of the Regional Committee, Bangkok, Thailand, 10 November 2000: final report. Bangkok: UNESCO PROAP, 2001. 92 p.
3. Азиатско-Тихоокеанская региональная конвенция о признании квалификаций в области высшего образования 2012 г. URL: <http://unesdoc.unesco.org/images/0021/002176/217670R.pdf> (дата обращения: 09.04.2018).
4. Интернационализация российских вузов: китайский вектор / гл. ред. И.С. Иванов. Москва: Спецкнига, 2013. 72 с.

5. Лукичѳв Г.А. Подготовка Декларации о взаимном сотрудничестве по признанию квалификаций высшего образования между Европейским и Азиатско-Тихоокеанским регионами. Ежегодник российского образовательного законодательства. 2012. Том 7. С. 176–183.
6. Предварительный доклад о подготовке глобальной конвенции о признании квалификаций высшего образования 2015 г. URL: <http://unesdoc.unesco.org/images/0023/002347/234743R.pdf> (дата обращения: 08.04.2018).
7. Сунь Юйхуа Освіта в співробітництві між Китаєм і Україною. Україна – Китай. 2017. № 3. С. 106–109.
8. Угода між Урядом України та Урядом Китайської Народної Республіки про взаємне визнання документів про освіту і наукові ступені від 11 грудня 1998 р. URL: http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/156_024 (дата звернення: 09.04.2018).
9. Договір між Україною і Китайською Народною Республікою про правову допомогу у цивільних та кримінальних справах від 31 жовтня 1992 р. URL: http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/156_014 (дата звернення: 09.04.2018).
10. Ефремова Л.И. О российско-китайском сотрудничестве в области образования. Вестник РУДН. Серия «Международные отношения». 2017. № 4. С. 857–865.
11. Корниенко Н.В. Новое в признании китайских дипломов. Практика признания, сближающая континенты: сборник тезисов Международной конференции (Москва, 14–15 октября 2016 г.). Москва: РУДН, 2016. С. 21–23.

Данильченко А. С. Правовое регулирование признания иностранных документов об образовании в Китайской Народной Республике: национальное и международно-правовое измерения

Аннотация. В работе автор анализирует нормативно-правовую базу КНР в сфере взаимного признания документов об образовании, в частности нормативную основу украинско-китайского сотрудничества по вопросам признания документов об образовании и ученых степенях, а также исследует новшества в разработке китайских дипломов.

Ключевые слова: Азиатско-Тихоокеанское образовательное пространство, двусторонние соглашения о взаимном признании документов об образовании и ученых степенях, легализация, децентрализация в управлении образовательными учреждениями.

Danylchenko O. Legal regulation of recognition of foreign documents on education in the People's Republic of China: national and international legal aspects

Summary. In 2012 more than 400,000 people left China to study abroad, bringing the country to the top rank of international donor countries of international students. According to the Chinese government's plan adopted in 2010, the number of foreign students in China should reach 500,000 people by 2020. For the Chinese government, the attraction of foreign students is not only an instrument for raising the income of educational institutions (annually China receives from export of educational services up to 1 billion dollars), but also a mechanism for popularizing the country abroad, as well as improving the standards and quality of Chinese education and integration of the country into the international educational space. First of all, the issue of such large-scale academic mobility is related to the mutual recognition of foreign documents on education and scientific degrees. In the present research the author found that China's recognition of education documents is based on multilateral international treaties (the Regional Convention on the Recognition of Studies, Diplomas and Degrees in Higher Education in Asia and the Pacific of 1983, the Convention of the Asian and the Pacific on the Recognition of Higher Education

Qualifications of 2011) and bilateral agreements (the relevant agreement was signed with Ukraine in 1998), as well as the legislation of the People's Republic of China (e.g., Education Law of the People's Republic of China). In addition, the processes of convergence of the European Higher Education Area and the Pacific Rim are taking place, as reflected in the drafting of the Global Declaration on the Recognition of Higher Education Qualifications. China not only approves the initiative to establish such a bridge between the regions, but also actively participates in it, being interested in integrating the educational spaces of countries along the “One Belt, One Road”.

Key words: Asia-Pacific educational space, bilateral agreements on mutual recognition of documents on education and scientific degrees, legalization, decentralization in the management of educational institutions.